M.A. (Part I & II) Psychology - Paper I - Systems [...]lls for Intervention in Psychology

ws-Con-2013-1

Con. 4955–13.

StudentBounty.com

(3 Hours) [Total Mar[ks] 26th April.

N.B. : (1) Attempt any **six** questions in **all**.
(2) Attempt any **five** long questions.
(3) Question No. **8** is **compulsory**.

1.
   a. Describe the psychosexual stages of development given by Freud.
   b. Discuss the dimensions of personality as given by Carl Jung.

2.
   a. Critically evaluate Helene Deutsch's revisions of Freudian psychoanalysis.
   b. Enumerate and describe phases of Brief Dynamic Psychotherapy.

3.
   a. Discuss the principles of cognitive therapy.
   b. Describe the disputing strategies and styles of disputing irrational beliefs.

4.
   a. Describe core therapeutic conditions of person-centered counseling.
   b. Discuss the dimensions of the human condition that are typically at the root of emotional difficulties according to existential therapy.

5.
   a. Body is considered as an important vehicle of communication in gestalt therapy. Discuss.
   b. Discuss the assumptions and process of change according to transpersonal therapy.

6.
   a. Describe the emerging integrated and eclectic treatment systems.
   b. Discuss therapeutic alliance as an important factor for maximizing treatment effectiveness.

7.
   a. Enumerate the principles of behavior therapy.
   b. What are the limitations, strengths and contributions of solution-based therapy?

8. Write short notes on any four:-
   1. Melanie Klein.
   2. Dasein.
   3. Balance and polarities.
   4. Irrational beliefs.
   5. The collective unconscious.
   6. Cognitive distortions.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रुपांतर)

सूचना:

१. एकूण सहा प्रश्न सोडवा.

२. कोणत्याही पाच दिर्घुत्तारी प्रश्न सोडवा.

३. प्रश्न क्रमांक ८ हा अनिवार्य आहे.

प्र.१.

अ. हेलेने देऊत्स्च यांनी फ्रोईडयांच्या मनोविश्लेषणाचे पुनरावलोकन केल्याचे टीकात्मक परीक्षण करा.

ब. लघु गतीकीय मानौप्चारचे टप्पेयंचे अनुगणंन करून वर्णन करा.

प्र.२.

अ. बोधानिक मनोउपचारपद्धतीच्या तत्वांची चर्चा करा.

ब. तर्कशून्य धरणाच्या विवादाच्या कृतीयोजना आणि सैलींचे वर्णन करा.

प्र.३.

अ. वर्तन उपचार पद्धतीच्या तत्वांचे अनुगणंन करा.

ब. सोलूशन-बेस्ड उपचार पद्धतीची मर्यादा, सामर्थ्य आणि सहभाग कोणते आहेत.

प्र.४.

अ. फ्रोईड यांनी दिल्यानुसार विकासाचे मनोलेन्गिक टप्याचे वर्णन करा.

ब. कार्ल उंग यांनी दिल्यानुसार व्यक्तिमत्वाच्या विस्ताराची चर्चा करा.

प्र.५.

अ. शरीर हे गेस्टालट उपचार पद्धती नुसार साम्प्रेशानाचे महत्वाचे साधन आहे ह्या विधानाची चर्चा करा.

ब. ट्रांसपर्सनल उपचार पद्धती नुसार बदलाचे गृहीतके आणि प्रेक्रीयांची चर्चा करा.

प्र.६.

अ. व्यक्ती-केंद्रित समौपदेषनाच्या गाभा असलेल्या उपचाराच्या शर्तीचे वर्णन करा.

ब. अस्तित्ववादी उपचारानुसार भावनिक अडचणींच्या मुळशी असलेल्या मानवी परिस्तिथीच्या मितींची चर्चा करा.

प्र.७.

अ. वर्तन उपचार पद्धतीच्या तत्वांचे अनुगणंन करा.

ब. सोलूशन-बेस्ड उपचार पद्धतीची मर्यादा, सामर्थ्य आणि सहभाग कोणते आहेत.

प्र.८.खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर टिपा लिहा.

अ. मेलानिये क्लेईन.

आ. स्थित अस्तित्व.

इ. ब्यालंस आणि पोल्यारीटीज.

ई. तर्कशून्य धारणा.

उ. सामुहिक अबोधवस्था.

ऊ. बोधात्मक विरूपण.

---

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

P3–upq–Feb.–13KL–56 A4 C

[Part I & II]

Con. 6677-1- ology Group B Paper V - Counseling Psyc... 1

(3 Hours) [Total Mark...

27 April 20..

N.B. : (1) Question Nos. **4** and **8** are **compulsory**.
(2) Attempt any **two** of the **three** long questions in **each** section.
(3) Tie **both** the sections **together**.
(4) **Six** questions in all to be **attempted**.

Section I

(Career Counselling and World of Work)

1. Explain the characteristics of elementary school children and state the goals of career guidance in the elementary school. **20**

2. (a) Explain the process of career development of persons with disability. **20**
   (b) Explain the role of Counselling Psychologist in career guidance.

3. (a) Discuss multicultural career counselling. **20**
   (b) Explain the techniques of career guidance in senior highschool.

4. Write short notes on any **two** of the following :— **10**
   (a) Work and mental health
   (b) Sources of occupational information in India
   (c) Social issues in career guidance and counselling.

Section II

(Special Areas of Counselling)

5. Explain the Psychosocial problems of drug-addicts and alcoholics and suggest appropriate intervention strategies. **20**

6. (a) Explain the causes of learning disability. **20**
   (b) How to Counsel chronically ill patient ?

7. (a) What are the sources of marital conflicts ? **20**
   (b) How to identify socially disadvantaged children ?

8. Write short notes on any **two** of the following :— **10**
   (a) Sport counselling
   (b) Adjustment problems of elderly
   (c) Nature and scope of counselling.

[TURN OVER

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

P3-upq-Feb.-13KL-57 A4 C

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) **[एकूण गुण : १००**

सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक ४ आणि ८ **आवश्यक** आहेत.
(२) **प्रत्येक** विभागातून तीनपैकी **दोन** दीर्घ स्वरुपाचे प्रश्न सोडवा.
(३) **दोन्ही** विभाग **एकत्र** बांधा.
(४) एकूण **सहा** प्रश्न सोडवा.
(५) **आवश्यक** वाटल्यास **मूळ** इंग्रजी प्रश्नपत्रिका वाचावी.

विभाग १
(करीअर कॉन्सिलींग ॲण्ड वर्ल्ड ऑफ वर्क)

१. प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करून प्राथमिक शाळेमधील व्यवसाय मार्गदर्शनाची ध्येये विशद करा. **२०**

२. (अ) अपंगांच्या व्यवसाय मार्गक्रमणातील प्रक्रिया विशद करा. **२०**
(ब) मानसशास्त्रीय समुपदेशकाची व्यवसाय मार्गदर्शनातील भूमिका विशद करा.

३. (अ) बहुसांस्कृतिक व्यवसाय समुपदेशनाची चर्चा करा. **२०**
(ब) माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या तंत्रांचे वर्णन करा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर** टिपा लिहा :- **१०**
(अ) काम आणि मानसिक स्वास्थ्य
(ब) भारतातील व्यवसाय व्रतांचे स्त्रोत
(क) व्यवसाय मार्गदर्शन आणि समुपदेशनातील सामाजिक मुद्दे.

विभाग २
(स्पेशल एरियास् ऑफ कौन्सीलिंग)

५. औषधी द्रव्य व्यसनी आणि मद्यासक्त व्यक्तींच्या मनोसामाजिक समस्यांचे विश्लेषण करून योग्य त्या उपचार पध्दती सूचवा. **२०**

६. (अ) अध्ययन अक्षमतेची कारणे विशद करा. **२०**
(ब) दिर्घकालीन आजारी रुग्णांचे समुपदेशन कसे कराल ?

७. (अ) वैवाहिक संघर्षाची स्त्रोत कोणती आहेत ? **२०**
(ब) सामाजिक द्रृष्ट्या वंचित मुलांचे तादात्मीकरण कसे करावे ?

८. खालीलपैकी कोणत्याही **दोहोंवर** लघु टिपा लिहा :- **१०**
(अ) क्रीडा समुपदेशन
(ब) वृध्दांच्या समायोजन समस्या
(क) समुपदेशनाचे स्वरुप आणि व्याप्ती.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

V-A4-1st-Hf-Ex-13-D-67 M.A. (Part I & II) Psychology (Group 'D' Paper VI – Applied Social Psychology

StudentBounty.com

Con. 6724-13. BN-9127

(3 Hours) [Total Marks : 100

30th April 2013

N.B. : (1) Question Nos. **4** and **8** are **compulsory.**
(2) Attempt any **three** questions from **each** section.
(3) Attempt any **two** long questions from **each** section.

Section I
(Applied Social Psychology)

1. What is Health Psychology ? What are the factors contributing to health care/ patient. 20

2. What is Sports Psychology and what are the behaviour principles which could be applied to enhance the performance in sprotsman ? 20

3. How can the study of Community Psychology contribute to uderstandinig of the diverse problem areas in society and subsequently foster social change ? 20

4. Write short notes any **two** of the following :— 10
   (a) Consumer Behaviour
   (b) Disasters
   (c) Psychology and Law.

Section II
(Assessment in Social Psychology)

5. Discuss the various computer simulation methods for Social Psychology. 20

6. What are the approaches and methods of small group research ? Provide a rationale and cite examples ? 20

7. What are the measurements of attitudes ? Discuss in brief attitude scale construction. 20

8. Write short notes on any **two** of the following :— 10
   (a) Quality of life
   (b) Characteristics of content analysis
   (c) Analyzing behaviour observation.

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

Con. 6724–BN-9127-13.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००

सूचना : (१) प्रत्येक विभागातून **तीन** प्रश्न सोडवा.
(२) **प्रत्येक** विभागातून **दोन** दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा.
(३) प्रश्न क्रमांक **४** आणि **८** हे **अनिवार्य** आहेत.

विभाग १

(अप्लाईड सोशल सायकॉलॉजी)

१. आरोग्य मानसशास्त्र म्हणजे काय ? रुग्णांच्या आरोग्य काळजीला साह्यकारक होणारे घटक कोणते ? २०

२. क्रिडा मानसशास्त्र म्हणजे काय आणि खेळाडूंचे निवर्तन सुधारण्यासाठी कोणत्या वार्तनिक तंत्रांचा वापर करता येईल ? २०

३. समाजातील विविध समस्यांच्या आकलनासाठी लोकसमुहाच्या मानसशास्त्राचा अभ्यास कशा प्रकारे साह्यभूत होऊ शकतो आणि नंतर त्याद्वारे सामाजिक बदल कसा घडविता येईल ? २०

४. कोणत्याही **दोहों**वर थोडक्यात टिपा लिहा :-- १०
(अ) ग्राहकाचे वर्तन
(ब) आपत्ती
(क) मानसशास्त्र आणि कायदा.

विभाग २

(ॲसेसमेंट इन सोशल सायकॉलॉजी)

५. सामाजिक मानसशास्त्रासाठी संगणक प्रतिरूपणाच्या पद्धती सोदाहरण सांगा. २०

६. लघु-समुह संशोधनाचे दृष्टीकोन व पद्धती कोणत्या ? तर्काधार व उदाहरणे द्या. २०

७. अभिवृत्तीची मापने कोणती ? अभिवृत्ती मापने निर्मितीची थोडक्यात चर्चा करा. २०

८. कोणत्याही **दोहों**वर टिपा द्या :-- १०
(अ) आयुष्याची गुणवत्ता
(ब) आशय विश्लेषणाची गुणवैशिष्ट्ये
(क) वार्तनिक निरीक्षणांचे विश्लेषण.

------ऽ------

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A. (Part I + II)

Con. 4337–13. Psychology Group 'A' Paper VI Psychodiagnostics ...124

StudentBounty.com

(3 Hours) [Total Mar...

30th April

N.B. (1) Attempt any **five** questions from the first seven question. **Each** question carries **16** marks (Total 80).
(2) Question No. **8** is **compulsory**. (Carries 16 marks)
(3) Attempt in **all** six questions.

1. (a) Clinical interview and observation, history taking and MSE. Discuss their importance. **8**
   (b) Discuss behavioural assessment in detail. **8**

2. Describe VSMS in detail and write about any one other developmental test in detail. **16**

3. (a) Describe WISC in detail and underline the importance of scatter on the WISC subtests. **8**
   (b) Pointers for L.D. on WISC and any other test-describe and discuss. **8**

4. Describe and discuss in detail, subtests on WMS. **16**

5. What are the scoring parameters on Rorschach and what are the pointers of Mania on Rorschach ? **16**

6. Write about strengths and weakness of MMPI and MCMI and contrast the two tests. **16**

7. Discuss NIMHANS Battery as a tool for Neuro-psychological assessment. **16**

8. Write short notes on any **four** of the following :- **20**
   (a) Goddard form board
   (b) MSE
   (c) SANS
   (d) HDRS
   (e) Psychological report writing
   (f) Ethics of Psychological testing.

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

(३ तास) [एकूण गुण

StudentBounty.com

सूचना : (१) प्रश्न क्र. ८ **अनिवार्य** आहे.
(२) कोणतेही **सहा** प्रश्न सोडवावेत.
(३) **१६** गुणांचे कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा.

१. (अ) चिकत्सा, मानसशास्त्रीय मुलाखत, निरीक्षण इतिहास व मेंटल स्टेटस एक्झामिनेशन ह्यांच्या महत्त्वाचे वर्णन करा. ८
(ब) वार्तनिक गुणमापन ह्यांचे विस्तृत वर्णन करा. ८

२. व्ही. एस. एम. एस. चाचणीचे व आणखी एका विकास चाचणीचे विस्तृत वर्णन करा. १६

३. (अ) विस्क् ह्या चाचणीचे वर्णन करून, त्यातील उपचाचण्यांच्या विस्तारणाचे महत्त्व मांडा. ८
(ब) विस्क् व आणखी एका चाचणीवर अध्ययन अक्षमतेची चिन्हे कोणती ते सांगा व चर्चा करा. ८

४. डब्ल्यू. एम. एस. चाचणीच्या उपचाचण्यांचे विस्तृत वर्णन करा. १६

५. रोर्शार्क चाचणीवरील गुणांकनाचे निकष कोणते ? मेनियाची चिन्हे असलेल्या व्यक्तिचा रोर्शार्क आलेख कसा असेल ? १६

६. एम.एम.पी.आय व एम.सी.एम. आय. ह्या दोहोंच्या ताकदी व त्रुटीबद्दल लिहून दोहोंची तुलना करा. १६

७. निम्हन्स बॅटरीचे वर्णन करून चेतामानसशास्त्रीय चाचणी ह्या नात्याने ह्या बॅटरीवर भाष्य करा. १६

८. लघु टीपा लिहा (कोणत्याही **चार**) :- २०
(अ) गोडार्ड फॉर्म बोर्ड
(ब) एम. एस. ई.
(क) सॅन्स
(ड) एच. डी. आर. एस्.
(इ) मानसशास्त्रीय रिपोर्ट लेखन
(ई) मानसशास्त्रीय चाचणीतील नैतिक तत्त्वे.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A. (Part I & II). Psychology Group 'C' Paper VI - Organisational Behaviour

ws-Con-2013-1

Con. 4562–13.

80th April

(3 Hours) **[Total Marks**

N.B. : (1) Attempt in all **six** questions.
(2) Attempt any **five** questions from **first seven**. Each question carries **16** marks. (Total **80** marks).
(3) Question No. **8** (short notes) is **compulsory**. (It carries **20** marks).

1. What are the major challenges faced by the organisations related to people management in the changing global environment? Discus the role of O.B. practitioner to improve the organizational effectiveness.

2. Define Leadership in the contest of an Organisation. Discuss Likert's 4 Systems of Management. Differentiate between Charismatic and Transformation leadership.

3. What you understand by Motivation? Differentiate between the content and process theories of Motivation. Discuss the relevance of Managerial Grid in today's context.

4. Discuss the nature and functions of committees. What are the positive and negative attributes of Committee approach?

5. Discuss the significance and the process of Communication with the help of Communication Model. Describe Formal vs Informal Networks of Communication.

6. Differentiate between Individual learning and Organisational learning? Discuss the process of Learning by an Organization in the context of developing a learning strategy.

7. What are the causes of organizational and extra organizational stress? Discuss the effect of job stress on physical, psychological and behavioural aspects of employees.

8. Write short notes on **any four** of the following:-

(a) Job Satisfaction and Productivity
(b) Perceptual Errors
(d) Transactional Analysis
(c) Attribution Theory
(e) Behaviour Modification
(f) Goal Conflict

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) **(एकूण गुण : १०**

सूचना : (१) एकूण **सहा** प्रश्न सोडवा.
(२) पहिल्या **सात** प्रश्नांमधून कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नाला **१६** गुण आहेत. (एकूण गुण ८०)
(३) प्रश्न क्रमांक **आठ** (लघु टिपा) **अनिवार्य** आहेत. (या प्रश्नाला **२०** गुण आहेत).

१. बदलत्या जागतिक परिस्थिती लोकांच्या व्यवस्थापणा बाबत व्यवस्थापना समोरील अहावाने कोणती आहेत ? संघटनेच्या परिणामकारकतेच्या सुधारने मध्ये संघटनात्मक वर्तनाच्या प्रक्टीसनरच्या भूमेकेची चर्चा करा.

२. संघटनेच्या संधार्भात नेतृतवाची व्याख्या दया ? लीकेत्त्र्या चार प्रणाली वेवस्थापनाची चर्चा करा व च्यारीस्म्याटिक आणि ट्रान्सफोर्मेष्ण नेतृत्वातील भेद सांगा.

३. प्रेरणा म्हणजे काय ? प्रेरणेच्या गाभा आणि प्रक्रिया सिद्धांता मधील फरक सांगा. आजच्या संदर्भात म्यनेजीरीय्ल ग्रीडचे महत्व सांगा.

४. समित्यांचे स्वरूप व कार्यांची चर्चा करा. समित्यांच्या दृस्तीकोनाचे सकारात्मक आणि नकारात्मक गुणविशेष कोणते आहेत?

५. संप्रेषण प्ररुपाच्या आधारे संप्रेषणाचे महत्व आणि प्रक्रियेची चर्चा करा. संप्रेषणाचे औपचारिक आणि अनौपचारिक जाले याची चर्चा करा.

६. व्यक्तिगत अध्यान आणि संघटनात्मक अध्यान ह्यातला फरक स्पष्ट करा ? संघटनेच्या अध्यान प्रक्रीयातेची अध्यान तंत्राकौशालय विकासाच्या संदर्भात चर्चा करा.

७. संघटनात्मक आणि अतिरिक्त संघटनात्मक ताणाचे करणे कोणती आहेत ? नौकरीच्या ताणांचे कर्मचाऱ्यावर होणारे शारीरिक, मानसिक आणि वर्तानिक परिणामांची चर्चा करा.

८. खालीलपैकी कोणत्याही चार टिप लिहा:
अ. कार्य समाधान आणि निर्मिती.
आ. वेदन चुका.
इ. वृत्तस्तोत्र सिद्धांत.
ई. आंतरक्रिया विश्लेषण.
उ. वर्तन सुधर.
ऊ. ध्येय संघर्ष.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A. Part I & II
Psychology Group 'D' paper-V. ... 2013

StudentBounty.com

ws Feb. 2013-(d) 160

Con. 6744–13. Concepts in Social Psy ... 23

(3 Hours) **[Total Ma...**

N.B. : (1) Attempt **two** out of **three** long questions from **each** section.
(2) Short note question is **compulsory** (Q. Nos. **4** and **8**).
(3) **Both** sections are **compulsory**

Section I
(Concepts in Social Psychology)

1. Describe and evaluate heuristics and biases approach to decision-making and judgement under uncertainty. **20**

2. (a) Write a note on mate selection as a function of evolution. **10**
   (b) Explain any two models of interpersonal communication. **10**

3. Write an essay on conflicts in close relationships. **20**

4. Write a notes on any **two** :– **10**
   (a) Group think and group polarization
   (b) Conflict resolution
   (c) Need for congnition.

Section II
(Social Problems)

5. Describe in detail the psychosocial problems of women and suggest appropriate interventions. **20**

6. (a) Write a note on role of pyschosocial interventions in population control. **10**
   (b) Explain the causes of Juvenile dilinquency. **10**

7. Explain in detail the process of psychosocial rehabilitation of persons with disability. **20**

8. Write short notes on any **two** of the following :– **10**
   (a) Communal hormony
   (b) Psychosocial problems of street children
   (c) Problems of socially disadvantaged.

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) (एकूण गुण

सूचना : (१) **प्रत्येक** विभागातून **तीनपैकी** कोणतेही **दोन** दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा.
(२) **टिपा** द्या हा प्रश्न **प्रत्येक** विभागात **अनिवार्य** आहे (प्रश्न क्र. ४ आणि ८).
(३) **दोन्ही** विभाग **अनिवार्य** आहेत.

विभाग १

(कन्सेप्टस् इन सोशल सायकोलॉजी)

१. अनिश्चिततेच्या परिस्थितीमध्ये वापरले जाणारे निर्णयन व अंदाजाच्या पध्दतीमधील नवगामी व अभिनीतीचे वर्णन करुन मूल्यमापन करा. २०

२. (अ) जोडीदाराची निवड हा उत्क्रांतीचा परिणाम म्हणून स्पष्ट करा. १०
(ब) आंतरव्यक्तिक संप्रेक्षणाची कोणतेही दोन प्रारूपे स्पष्ट करा. १०

३. जवळच्या नातेसंबंधातील संघर्षावर निबंध लिहा. २०

४. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन**वर टिपा लिहा :- १०
(अ) समुह विचार व समुह ध्रुवीकरण
(ब) संघर्ष निराकरण
(क) बोधनाची गरज.

विभाग २

(सोशल प्रोब्लेम)

५. महिलांच्या मनोसामाजिक समस्यांचे सविस्तर वर्णन करा आणि योग्य ते उपाय सूचवा. २०

६. (अ) लोकसंख्या नियंत्रणात मनोसामाजिक उपयांच्या भूमिकेवर एक टीप लिहा. १०
(ब) बालगुन्हेगारीची कारणे विशद करा. १०

७. अपंगांची मनोसामाजिक पुनर्वसन प्रक्रिया सविस्तर विशद करा. २०

८. खालीलपैकी कोणत्याही **दोन**वर टिपा लिहा :- १०
(अ) सामाजिक संवाद
(ब) रस्त्यावर राहाणाऱ्या मुलांच्या मनोसामाजिक समस्या
(क) सामाजिक दृष्ट्या वंचितांच्या समस्या.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A. Part - I & II.
Psychology paper - I - system & skills ... Intervention in psy
April 2013

StudentBounty.com

ws-Con-2013-1

Con. 4955-13.

(3 Hours) **[Total Mar**

N.B. : (1) Attempt any **six** questions in **all**.
(2) Attempt any **five** long questions.
(3) Question No. **8** is **compulsory**.

1.
 a. Describe the psychosexual stages of development given by Freud.
 b. Discuss the dimensions of personality as given by Carl Jung.

2.
 a. Critically evaluate Helene Deutsch's revisions of Freudian psychoanalysis.
 b. Enumerate and describe phases of Brief Dynamic Psychotherapy.

3.
 a. Discuss the principles of cognitive therapy.
 b. Describe the disputing strategies and styles of disputing irrational beliefs.

4.
 a. Describe core therapeutic conditions of person-centered counseling.
 b. Discuss the dimensions of the human condition that are typically at the root of emotional difficulties according to existential therapy.

5.
 a. Body is considered as an important vehicle of communication in gestalt therapy. Discuss.
 b. Discuss the assumptions and process of change according to transpersonal therapy.

6.
 a. Describe the emerging integrated and eclectic treatment systems.
 b. Discuss therapeutic alliance as an important factor for maximizing treatment effectiveness.

7.
 a. Enumerate the principles of behavior therapy.
 b. What are the limitations, strengths and contributions of solution-based therapy?

8. Write short notes on any four:-
 1. Melanie Klein.
 2. Dasein.
 3. Balance and polarities.
 4. Irrational beliefs.
 5. The collective unconscious.
 6. Cognitive distortions.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रुपांतर)

सूचना:

१. एकूण सहा प्रश्न सोडवा.
२. कोणत्याही पाच दिर्घुत्तारी प्रश्न सोडवा.
३. प्रश्न क्रमांक ८ हा अनिवार्य आहे.

प्र.१.
अ. हेलेने देऊत्स्च यांनी फ्रोईडयांच्या मनोविश्लेषणाचे पुनरावलोकन केल्याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
ब. लघु गतीकीय मानौप्चारचे टप्पेयंचे अनुगणंन करून वर्णन करा.
प्र.२.
अ. बोधानिक मनोउपचारपद्धतीच्या तत्वांची चर्चा करा.
ब. तर्कशून्य धरणाच्या विवादाच्या कृतीयोजना आणि सैलींचे वर्णन करा.
प्र.३.
अ. वर्तन उपचार पद्धतीच्या तत्वांचे अनुगणंन करा.
ब. सोलूशन-बेस्ड उपचार पद्धतीची मर्यादा, सामर्थ्य आणि सहभाग कोणते आहेत.
प्र.४.
अ. फ्रोईड यांनी दिल्यानुसार विकासाचे मनोलेन्गिक टप्प्याचे वर्णन करा.
ब. कार्ल उंग यांनी दिल्यानुसार व्यक्तिमत्वाच्या विस्ताराची चर्चा करा.

प्र.५.
अ. शरीर हे गेस्टालट उपचार पद्धती नुसार साम्प्रेशानाचे महत्वाचे साधन आहे ह्या विधानाची चर्चा करा.
ब. ट्रांसपर्सनल उपचार पद्धती नुसार बदलाचे गृहीतके आणि प्रेक्रीयांची चर्चा करा.
प्र.६.
अ. व्यक्ती-कैंद्रित समौपदेषनाच्या गाभा असलेल्या उपचाराच्या शर्तीचे वर्णन करा.
ब. अस्तित्ववादी उपचारानुसार भावनिक अडचणींच्या मुळशी असलेल्या मानवी परिस्तिथीच्या मितींची चर्चा करा.

प्र.७.
अ. वर्तन उपचार पद्धतीच्या तत्वांचे अनुगणंन करा.
ब. सोलूशन-बेस्ड उपचार पद्धतीची मर्यादा, सामर्थ्य आणि सहभाग कोणते आहेत.

प्र.८.खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर टिपा लिहा.

अ. मेलानिये क्लेईन.
आ. स्थित अस्तित्व.
इ. ब्यालंस आणि पोल्यारीटीज.
ई. तर्कशून्य धारणा.
उ. सामुहिक अबोधवस्था.
ऊ. बोधात्मक विरूपण.

---

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A. Part - I & II Psychology Group-'A & B' P... II ...ril 2013

V-A4-1st-Hf-Ex-13-C-45

Con. 4926-13. ...5

(3 Hours) **[Total Mark...**

StudentBounty.com

N.B. : (1) Question No. **8** is **compulsory**.
(2) Attempt **five** long questions of **16** marks **each**.
(3) **Six** questions to be attempted in **all**.

1. Discuss ethical issues in psychotherapy in general, as well as those specific to marital and family therapy. **16**

2. ***Case :***
Mr. and Mrs. **K** came to the Counsellor to seek help for their two daughters eged 8 and 11 years respectively with history of disobedient behaviour, and stealing money from home. History reveals that both girls are inteligent, above average in studies. The mother is more educated than the father, and is a home maker. The father used to work in the Gulf and left work for the last one year, as he has to deal with property disputes in the family. At present he is not working for the same reason.
Read the above case carefully.
Questions :
(a) Discuss the use of behavioural intervention and social skills problem solving training for the two girls in the case. **8**
(b) Describe how Parent Child Interaction Therapy (PCIT) can be used. **8**

3. Write in detail about history of EMDR and the theories underlying the approach. **16**

4. Write in detail about history and theoretical constructs, fundamental principles of functional family therapy for at-risk adolescents. **16**

5. Write about theoretical foundations and techniques of Logotherapy. **16**

6. Discuss in detail theory and assumptions of Cognitive therapy with couples and briefly describe techniques used. **16**

7. What is the importance of relationship education ? Write about relationship education in groups with an emphasis on skills training. **16**

8. Write short notes (any **four**) :— **20**
(a) Importance of self disclosure in therapy.
(b) Dealing with anxiety in clients.
(c) Psychodrama.
(d) Behavioural techniques in Couple therapy.
(e) Supportive Psychotherapy.
(f) Object relations play therapy.

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) **(एकूण गुण :**

सूचना : (३) एकूण **सहा** प्रश्न सोडवावेत.
(१) प्रश्न क्रमांक ८ **अनिवार्य** आहे.
(३) **प्रत्येकी १६** गुणांचे **पाच** प्रश्न सोडवावेत.

१. मानसोपचारातील सर्वसाधारण नैतिक तत्वांची चर्चा करा, व वैवाहिक अणि कौटुंबिक मानसोपचारात विशेषतः वापरल्या जाणाऱ्या तत्वांवर भाष्य करा. १६

२. **केस :**
श्री. व श्रीमती **क** आपल्या दोन कन्यांना (वय वर्षे ८ व ११) घेऊन मानसोपचार तज्ञाकडे मदतीसाठी आले. त्या मुलींच्या वर्तनाबद्दल ते चिंतीत होते, उदा. आज्ञा न पाळणे, घरातून पैसे चोरणे, इत्यादि. दोन्ही मुली बुद्धिमान आहेत व अध्ययनात समाधानकारक आहेत. वडिलांपेक्षा आई जास्त उच्चशिक्षित आहे, व ती गृहीणी आहे. वडील गल्फमध्ये काम करीत, पण एका वर्षापुर्वी त्यांनी नोकरी सोडली कारण त्यांना मालमत्तेविषयी झगड्यांना तोंड द्यायचे होते. त्याच कारणाने ते सद्या कामावर रुजू नाहीत.
वरील केस काळजीपूर्वक वाचा.

प्रश्न :

(अ) दोन्ही मुलींसाठी वर्तन उपचार व सोशल स्किल प्रोब्लेम सॉल्व्हिंग ट्रेनिंग (सामाजिक कौशल्य व समस्या निराकरण प्रशिक्षण) कसे वापरता येईल ? ८

(ब) पी.सी.आय.टी.(PCIT) : पालक-बालक आंतर वैयक्तिक उपचार पद्धती कशी वापरता येईल ते लिहा. ८

३. इ.एम.डी.आर. ह्या उपचार पद्धतीचा इतिहास व त्यातील सैद्धांतीक मुद्यावर विस्तृत टीप लिहा. १६

४. फंक्शनल फेमिली थेरपी ह्या कुमारवयीन अतिधोक्याच्या टप्प्यावर असलेल्या व्यक्तींवर वापरल्या जाणाऱ्या उपचार पद्धतीचा इतिहास, सैद्धांतिक पाया व संकल्पना ह्याविषयी विस्ताराने लिहा. १६

५. लोगोथेरपी ह्या उपचारपद्धतीचा सैद्धांतिक पाया व तंत्रे ह्यावर लिहा. १६

६. जोडप्यांवर वापरल्या जाणाऱ्या बोधनिक उपचाराचा सिद्धांत व गृहितके लिहा व त्यातील वापरल्या जाणाऱ्या तंत्रांचे थोडक्यात वर्णन करा. १६

७. नातेसंबंधांविषयीच्या शिक्षणाचे महत्त्व काय ? गटोपचाराद्वारे नातेसंबंध प्रशिक्षणावर, कौशल्यांवर भर देऊन लिहा. १६

८. टिपा लिहा (कोणत्याही **चार**) :-- २०
(अ) स्व-विषयी माहिती देणे (सेल्फ डिस्क्लोझर)
(ब) रुग्णांचे चिंतानिरसन
(क) सायकोड्रामा
(ड) जोडप्यांच्या उपचारात वर्तन तंत्राचा वापर
(इ) सपोर्टिव्ह मानसोपचार
(फ) ऑब्जेक्ट रिलेशन्स् प्ले थेरपी.

------S------

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A - part - I & II Psychology Group (C) Paper organization Develop — April 2013

ws-Con-2013 1

Con. 4564–13. 9503

(3 Hours) **[Total Marks : 100**

N.B. : (1) Attempt in all **six** questions.
(2) Attempt any **five** questions from **first seven**. Each question carries **16** marks. (Total **80** marks).
(3) Question No. **8** (short notes) is **compulsory**. (It carries **20** marks).

1. Describe Laboratory learning, Johari window model and Career life planning as effective interpersonal interventions of Organization Development (OD).
2. Explain Action Research as an approach and a process and state its use in OD.
3. OD is a growing, developing and changing field of study. In this context discuss the emerging issues and values with special mention of future of OD.
4. Discuss the various OD practitioner styles with special reference to the red flags in the practitioner client relationship.
5. Explain goal setting theory as a process intended to increase efficiency and effectiveness of the organization. Describe the goal setting model.
6. OD rests on a foundation of values and assumptions about people in organizations. Discuss how these beliefs help and guide its implementation.
7. Define and discuss the process of organizational diagnosis. What are the various diagnostic models?
8. Write short notes on any four. Each short note carries **5** marks.

(a)Survey research feedback
(b) Stream analysis
(c) Evolution of OD
(d) Intergroup OD techniques
(e) Strategy culture matrix
(f) Socio-technical system.

[TURN OVER

StudentBounty.com
www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) (एकूण गुण :

सूचना : (१) एकूण **सहा** प्रश्न सोडवा.
(२) पहिल्या **सात** प्रश्नांमधून कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नाला **१६** गुण आहेत. (एकूण गुण ८०)
(३) प्रश्न क्रमांक **आठ** (लघु टिपा) **अनिवार्य** आहेत. (या प्रश्नाला २० गुण आहेत).

१. प्रयोगशाळा अध्ययन आणि जोहरी विंडो (johari window), आणि करीयर जीवन नियोजन हे संघटनेच्या विकासाचे प्रभावशाली अंतर-वाक्तिगत तंत्राकवशल्य आहे ह्याचे वर्णन करा.

२. कृती संसोधन हा दृष्टीकोन आणि एक प्रक्रिया आहे हे स्पष्ट करा ? ह्याचा उपयोग संघटनेच्या विकासासाठी कसा करतात.

३. संघटना विकास हे वाढत्या, विकास आणि बदलत्या क्षेत्राचा अभ्यस आहे, याचा संदर्भ घेऊन उद्यान्मुख मुद्दे आणि नीतीमूल्य संघटन विकासाच्या भवितव्याचे विशष उलेख करून चर्चा करा.

४. संघटन विकास प्रक्टीशनरच्या विविध शैलींचे प्रक्टीशनर - क्लायंट संबंधानमधील लाल झेंडे (red flags) ह्याचा विशेष संदर्भ देऊन चर्चा करा.

५. ध्येय निश्चिती ही ऐक प्रक्रिया आहे जिचा उद्देश संघटनेची कार्यक्षमता आणि परिणामकारकत वाढवणे हा आहे, विशद करा. ध्येय निश्चिती प्ररूपाचे वर्णन करा.

६. संघटनेचा विकासा हा संघटनेतील लोकांच्या मूल्य आणि गृहीत्कांच्या पायावर आधारलेला असतो. ह्या धारणा कार्यान्वयनासाठी कश्या प्रकारे मदतीच्या व मार्गदर्शक आहेत याची चर्चा करा.

७. संघटन निदांची व्यख्या आणि प्रक्रियेची चर्चा करा. निदानाचे विविध प्रारूप कोणते आहे.

८. कोणत्याही चार लघु टिपा लिहा. प्रत्येक टीप हि पाच गुणांची आहे.

अ. सर्वेक्षण संशोधन आणि प्रतिपोषण.
आ. प्रवाह विश्लेषण.
इ. संघटन विकासाची उत्क्रांती.
ई. अंतरसमूह संघटन विकासाचे तंत्रे.
उ. स्ट्रयट्रेजी कल्चर म्याट्रीक्स.
ऊ. समाजिक्तांत्रिक प्रणाली.

---

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A. part - I & II

ws-Con-2013-1

Con. 4559-13. Psychology Group (C) paper - V

Human Resource Management

(3 Hours) [Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt in all **six** questions.
(2) Attempt any **five** questions from **first seven**. Each question carries **16** marks. (Total **80** marks).
(3) Question No. **8** (short notes) is **compulsory**. (It carries **20** marks).

1. What is Manpower Planning? What factors do you consider while forecasting manpower needs of an organization?

2. Explain the purpose and importance, uses of Job Analysis? Discuss various methods of Job Analysis.

3. Explain the sources of Internal and External Recruitment along with their merits and demerits. What are the recruitment strategies organizations can have for diverse work force?

4. Explain the salient features of Wages and Salary administration scheme. How would you assess the competitors pay offerings?

5. Define Performance, its determinants, parameters, consequences. How would you assess the effectiveness of performance appraisal system?

6. Discuss health and wellbeing programmes with reference to Alcoholism, Drug abuse and Smoking.

7. Differentiate between training and development. Discuss Kirkpatrick and CIRO models to evaluate a training programme.

8. Write short notes on **any four** of the following:(5 marks each)

(a) Coaching and Mentoring

(b) Human Resource Audit

(c) Assessment Center

(d) Purpose of Organizational Assessment

(e) Code of Ethics for Personnel Management

(e) Collective bargaining

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) **(एकूण गुण :**

सूचना : (१) एकूण **सहा** प्रश्न सोडवा.
(२) पहिल्या **सात** प्रश्नांमधून कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नाला **१६** गुण आहेत. (एकूण गुण ८०)
(३) प्रश्न क्रमांक **आठ** (लघु टिपा) **अनिवार्य** आहे . (या प्रश्नाला **२०** गुण आहेत).

१. मनुष्यबळ नियोजन म्हणजे काय ? संघटनेतील मनुष्यबाळाच्या गरजचे भवितव्य वर्तावन्याच्या प्रक्रीयावर परिणामकारक घटकांची चर्चा करा.

२. कार्य विश्लेषणाची हेतू, महत्व, उपयोग आणि विविध पद्धतीची चर्चा करा ?

३. अंतर्गत आणि बाह्य नुकर भरतीचे स्त्रोत त्याच्या फायदा आणि तोट्यासह विषाद करा आणि नौकर भरतीत विविधता आणण्यासाठी संघटना कोणत्या पद्धती वापरतात?

४. रोजंदारी आणि पगाराच्या प्रशासकीय योजनेचे प्रमुख मुद्दे विशद करा. प्रतिस्पर्धींच्या पगार देण्याच्या योजनेचे मुल्यांकन कसे कराल.

५. सादरीकरण त्याचे निर्धारक, प्रमापक आणि परिणामांची व्याख्या दया ? कृति मूल्यमापन प्रणालीच्या परिणामकारात्तेचे विश्लेषण कसे कराल ?

६. आरोग्य आणि कल्याणाचे कार्यक्रम माद्यासक्ती, मादकद्रव्य दुरुपयोग आणि धुम्रपान यांच्या संदर्भात चर्चा करा ?

७. प्रशिक्षण आणि विकासा यातील भेद विशद करा. क्रीक्पात्रिक (krikpatrick) आणि सी. आय. आर. ओ. (CIRO) प्रशिक्षण मुलांकन प्रारूप स्पष्ट करा.

८. कोणत्याही चारवर लघु टिप लिहा. प्रतेक टीप हि पाच गुणांनाची आहे.
अ. प्रशिक्षण आणि मार्गदर्शन.
आ. मानव संनसाधन अंकेक्षण.
इ. विश्लेषण केंद्र.
ई. संघटनात्मक विश्लेषणाचे उद्दिष्ट
उ. मानव संनसाधन व्यवस्थापन आणि न्यैतिक मुद्दे.
ऊ. सामुहिक सौदा करणे.

---

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A – Part I & II, Psychology Group D. paper – VII. Int... for. Social Psy. ... 2013

...st half (y) 44

Con. 6727-13.

(3 Hours) **[Total Mark...**

N.B. : (1) Attempt any **six** questions in **all**.
(2) Question No. **8** is **compulsory**.
(3) Attempt any **five** long questions.

1. Discuss rights and risks of group participants. Explain ethics of group leaders actions. **16**

2. Explain the concept of self-efficacy and multiple selves with suitable research evidence. **16**

3. Explain intervention strategies for working with parents of aggressive children. **16**

4. Explain various aspects of Group Leadership in small group intervention strategies. **16**

5. Discuss basic skills in interventions for Social Psychology. Describe helping as a part of theraputic relationship. **16**

6. Describe and evaluate various techniques of reducing prejudice. **16**

7. How do use REBT in group interventions ? Explain basic concepts of REBT in groups and REBT techniques and process. **16**

8. Write short notes on any **four** :– **20**
   (a) Interventions with body image disturbance
   (b) Interventions in schools
   (c) Intervention related to old age
   (d) Indicators of Cohesion and productivity in Small Group
   (e) Negotiation as conflict management strategy
   (f) Conflict mediation across cultures.

[TURN OVER

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) [एकूण गुण : १००

सूचना : (१) एकूण **सहा** प्रश्न सोडवा.
(२) प्रश्न क्र. ८ हा **अनिवार्य** आहे.
(३) **पाच** दीर्घ प्रश्न सोडवा.
(४) मूळ **इंग्रजी** प्रश्नपत्रिका पहावी.

१. समूह सहभागींच्या हक्क व धोक्यांची चर्चा करा. समूह नेत्यांच्या कृतीशी संबंधीत नैतिकतेची चर्चा करा. १६

२. स्व-क्षमता व स्व-बहूतेची चर्चा संशोधन पुराव्यांसह करा. १६

३. आक्रमक मुलांच्या पालकांसोबत वापरण्याच्या उपचार तंत्रांची चर्चा करा. १६

४. लहान समूह उपचार पध्दतींमध्ये समूह नेतृत्वाचे विविध पैलू स्पष्ट करा. १६

५. सामाजिक मानसशास्त्रामधील उपचाराबाबतच्या मूलभूत कौशल्यांची चर्चा करा. मानसोपचार नात्याचा भाग म्हणून मदतीची चर्चा करा. १६

६. पूर्वग्रह कमी करण्याच्या विविध तंत्रांचे वर्णन व मूल्यमापन करा. १६

७. REBT चा समूह उपचारपध्दतीमध्ये कसा वापर करावा ? समूह REBT च्या मूलभूत संकल्पना स्पष्ट करून त्यातील तंत्रे व प्रक्रिया सांगा. १६

८. कोणत्याही **चारां**वर टिपा द्या :- २०
(अ) शरीर प्रतिमा विशेष संदर्भातील उपचार
(ब) शाळेतील उपचार
(क) वृध्दत्वाशी संबंधीत मानसोपचार
(ड) छोट्या समुहातील एकात्मभाव व उत्पादनशीलता यांचे निकष
(इ) वाटाघाटी ही संघर्ष निराकरणाच्या पध्दती
(फ) संस्कृती अंतर्गत संघर्ष मध्यस्थी.

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(3 Hours) [Total Marks

N.B. (1) Question No. **8** is **compulsory**. (It carries **20** marks).
(2) Attempt any **five** questions from the first **seven** questions. **Each** question carries **16** marks. (Total marks **80**).
(3) Attempt in all **six** questions.

1. What is projective testing ? Explain in detail any two projective tests. **16**

2. (a) Describe Vineland Social Maturity Scale. **16**
   (b) Explain Children Personality Questionnaire.

3. (a) How to develop problem checklist ? **16**
   (b) Describe fully the Chatterji's Non-language Preference Record.

4. (a) Describe the utility of Bhatia's Performance Test of Intelligence. **16**
   (b) Explain the relevance of case study report in your career guidance work.

5. What is Psychological assessment ? Explain the major uses of assessment in career guidance and counselling. **16**

6. (a) Explain the ethics of Psychological testing. **16**
   (b) How to assess learning disability ?

7. Explain the significance of Differential Aptitude Test in the process of guiding 9th Standard Students. **16**

8. Write short notes on any **four** of the following : **20**
   (a) Kamat Verbal Test of Intelligence
   (b) Observation in natural environment
   (c) Weschler Intelligence Scale for Children
   (d) Utility of HSPQ
   (e) Revised Minnesotta Paper Form Board Test
   (f) Coloured Progressive Matrices.

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(मराठी रूपांतर)

(३ तास) [एकूण गुण : १०

सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक **आठ आवश्यक** आहे. (२० गुण)

(२) पहिल्या **सात** प्रश्नांपैकी कोणतेही **पाच** प्रश्न सोडवा. **प्रत्येक** प्रश्नाला १६ गुण आहेत. (एकूण ८० गुण)

(३) एकूण **सहा** प्रश्न सोडवा.

(४) **आवश्यक** वाटल्यास **मूळ इंग्रजी** प्रश्नपत्रिका पहावी.

१. प्रक्षेपण चाचण्या म्हणजे काय ? कोणत्याही दोन चाचण्यांचे सविस्तर वर्णन करा. १६

२. (अ) व्हाइनलॅन्ड सामाजिक परिपक्वता मापणीचे वर्णन करा. १६
(ब) बालकांच्या व्यक्तिमत्त्व प्रश्नावलीचे वर्णन करा.

३. (अ) समस्या चिन्हांकन सूची कशी निर्माण करतात ? १६
(ब) चॅटर्जीचे नॉन-लँग्वेज प्रिफरन्स् रेकॉर्डचे सविस्तर वर्णन करा.

४. (अ) भाटियांच्या बुद्धिमत्ता कृती चाचणीची उपयुक्तता स्पष्ट करा. १६
(ब) व्यक्ति अभ्यासाची तुमच्या व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यातील समर्पकता विशद करा.

५. मानसशास्त्रीय मूल्यनिर्धारण म्हणजे काय ? व्यवसाय मार्गदर्शन आणि समुपदेशनामधील मूल्यनिर्धारणाचे मुख्य उपयोग विशद करा. १६

६. (अ) मानसशास्त्रीय चाचण्यांचे नीतीशास्त्र विशद करा. १६
(ब) अध्ययन अक्षमतेचे मूल्यनिर्धारण कसे कराल ?

७. नववी इयत्तेत शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या व्यवसाय मार्गदर्शनाच्या प्रक्रियेत विविध अभिक्षमता चाचणीचे (DAT) महत्त्व विशद करा. १६

८. खालीलपैकी कोणत्याही **चारां**वर थोडक्यात टिपा लिहा :- २०
(अ) कामतची शाब्दिक बुध्दिमत्ता चाचणी
(ब) नैसर्गिक परिस्थितीतील निरीक्षण
(क) वेशलचची बालक बुद्धिमत्ता चाचणी
(ड) एच. एस. पी. क्यू. ची उपयुक्तता
(इ) रिव्हाईजड् मिनेसोटा पेपर फॉर्म बोर्ड टेस्ट
(फ) कलर्ड प्रोग्रेसिव्ह मॅट्रायसेस् (CPM)

----

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

M.A. part - I & II · Resea... ...ethodology
psychology - paper - III & statistic - ... 2013

ws-Con-2013-1

Con. 4952–13. **BN-**

(3 Hours) **[Total Marks : 1**

StudentBounty.com

N.B. : (1) **Both** the sections are **compulsory**.
(2) Attempt any **two** out of the **three** long questions from **each** section.
(3) Short note question from **each** section is **compulsory**.
(4) **Simple** calculators, log tables, and statistical tables can be **used**.

Section I
(Research Methodology)

Q1. 20

A. Explain ethics in writing research report.

B. Describe and evaluate interview as a data collection method.

Q2. 20

A. Describe and evaluate the use of two-group experimental designs in psychology.

B. Explain quasi experimental designs.

Q3. 20

A. Explain and evaluate applied and pure research.

B. Describe and evaluate cross-cultural and ethnographic research.

Q4. 10

Write Short Note (Any Two)

a) Strengths and weaknesses of qualitative research.

b) Practice effect in repeated measures

c) N = 1 experimental designs

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

Section II

(Statistics)

Q5. 20

a) Seventy unorganized sector workers and fifty organized sector workers were given work motivation inventory. Their means and standard deviations are given here. Test the hypothesis that there is no difference in work motivation by calculating a suitable statistics.

	unorganized sector workers	organized sector workers
Mean	45.65	40.23
SD	6.8	7.1

b) In a normal distribution curve, where mean = 100 and SD = 15 and N = 200

Then;

i) How many cases would lie between 110 and 130.

ii) How many cases would be less than 95.

iii) How many cases will be between 80 and 90.

If a discreet random variable, items not responded in a scale, follows PMF:

$$P(x) = e^{-\lambda} \frac{\lambda^x}{x!} \qquad \text{with mean} = 2$$

then;

iv) Find the probability of 3 items not responded.

v) Find the probability of less than 2 items are not responded.

Q6. 20

a) A researcher was interested in studying association between "Number of hours spent in study" and "marks obtained". The data of ten participants is given below. Use appropriate statistics and comment.

Number of hours spent in study	marks obtained
1	5
2	4
3	7
4	9
5	8
6	10
7	12
8	14
9	16
10	19

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

b) A researcher hypothesized that courses of Psychology, economics, history and philosophy will be equally preferred by students of BA. She collected a data of randomly chosen 150 students wherein 45 preferred psychology 58 preferred economics, 35 preferred history and remaining preferred philosophy. Use appropriate statistics and comment on the hypothesis.

20

Q7.

Explain basic concepts in Factor analysis. Explain factor extraction and factor rotation methods.

10

Q8.

Write Short Note (Any Two)

a) MANOVA
b) Types of errors
c) Measures of central tendency and variability

---

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

मराठी रुपांतर

वेळतास ३ : एकूण गुण१०० :

सूचना :

१. दोन्ही विभाग अनिवार्य आहेत.

२. प्रत्येक विभागातून दोन मोठे प्रश्न सोडवा

३. प्रश्न क्र.४ व प्रश्न क्र.८ अनिवार्य आहेत .

४. सध्या गणक यंत्राचा, लॉग व संख्याशास्त्रीय टेबलच्या वापरला परवानगी आहे.

Section I: Research Methodology

Q. No		Marks
Q1.	अ. संशोधन अहवाल लिहितानाची नैतिक तत्वे.	२० गुण
	ब. मुलाखत या प्रदत्त संकलन तंत्राचे वर्णन व मूल्यमापन करा.	
Q2.	अ. दोन समूह प्रायोगिक आखणीच्या मानसशास्त्रातील उपयोगाचे वर्णन व मूल्यमापन करा.	२० गुण
	ब. छद्‌म प्रायोगिक आखणीचे वर्णन करा.	
Q3.	अ. शुध्द व उपयोजित संशोधनाचे वर्णन व मूल्यमापन करा.	२० गुण
	ब. आंतरसांस्कृतिक व संस्कृतीवर्णन पद्धतींचे वर्णन व मूल्यमापन करा.	
Q4.	थोडक्यात टिप लिहा (कोणत्याही दोन)	१० गुण
	अ. गुणात्मक संशोधन बलस्थाने व मर्यादा.	
	ब. N = 1 प्रायोगिक आराखडे	
	क. पुनरावर्ती आराखड्यामधील सराव परिणाम	

Section II: Statistics

Q5. अ. असंघटीत क्षेत्रातील ७० व संघटीत क्षेत्रातील ५० कामगारांत कार्य प्रेरणा प्रश्नावली देण्यात आली. त्यावरील मध्य व प्रमाण विचलन दिले आहे. त्यांच्या कार्य प्रेरणा मध्ये फरक नाही हा अभ्युपगम योग्य संख्याशास्त्र वापरून तपासा. २० गुण

	असंघटीत क्षेत्रातील कामगार	संघटीत क्षेत्रातील कामगार
मध्य	45.65	40.23
प्रमाण विचलन	6.8	7.1

ब.

सामान्य सभाव्यातेचा वक्र गृहीत धरून मध्य = १०० आणि प्रमाण विचलन = १५ हा प्रदत्त २०० व्यक्तीसाठी आहे.

(i) किती व्यक्ती ११० ते १३० गुणाच्या मध्ये आसतील?

(ii) किती व्यक्ती ९५ पेक्षा कमी असतील.

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

(iii) किती व्यक्ती ८० ते ९० गुणाच्या मध्ये आसतील?

एक विलग यादृच्छिक परिवर्तक, एक चाचणीतील उत्तर न दिलेली विधाने, खालील वितरण पाळतात. मध्य ३

$$p(x) = e^{-\lambda} \frac{\lambda^x}{x!}$$

(iv) उत्तर न दिलेली विधाने ३ आहेत याची संभाव्यता शोधा?

(v) उत्तर न दिलेली विधाने २ पेक्षा कमी आहेत याची संभाव्यता शोधा?

Q6. अ. दहा विद्यार्थीवर केलेल्या संशोधनामधील अभ्यासासाठी दिलेला वेळ व मिळालेले गुण दोन परिवर्ताकामधील सहसम्बधन शोधण्यात एक संशोधकाला रस होता. प्रदत्त खाली दिला आहे. योग्य ते संख्याशास्त्र वापरून सांगा. 20 marks

अभ्यासासाठी दिलेला वेळ	मिळालेले गुण
1	5
2	4
3	7
4	9
5	8
6	10
7	12
8	14
9	16
10	19

ब. एक संशोधकाने असा अभ्युपगम मांडला की कला पदवी करणारे विद्यार्थी मानसशास्त्र, अर्थशास्त्र, इतिहास व तत्वज्ञान या विषयांना सारखेच प्राधान्य देतील. तिने यादृच्छिकरित्या गोळा केलेला १५० विधार्थांच्या प्रदात्तापैकी ४५ जणांनी मानसशास्त्रला प्राधान्य दिले, ५८ जणांनी अर्थशास्त्राला प्राधान्य दिले, ४५ जणांनी इतिहासाला प्राधान्य दिले, तर उरलेल्यांनी तत्वज्ञानाला प्राधान्य दिले. योग्य ते संख्याशास्त्र वापरून अभ्युपगम तपासा.

Q7 घटक विश्लेशानामधील मुलभूत संकल्पना सांगा. घटक निष्कर्षन व चक्रावर्तन पध्दती स्पष्ट करा. 20 marks

Q8 थोडक्यात टिप द्या. (कोणतेही दोन) 10 marks

अ. मनोव्हा

आ. चुकांचे प्रकार

इ. केंद्रीय प्रवृत्तीची आणि विचालानाची मापने

[TURN OVER

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

Appendix: Statistical Tables.

Table: Area Under Normal Distribution.

For example, to determine the area under the curve between 0 and 0.45, start at the row for 0.4, and read along until 0.45 - there is the value 0.1736. Because the curve is symmetrical, the same table can be used for values going either direction, so a negative 0.45 also has an area of 0.1736.

For the Z score of .045, The area between mean and Z is .1736. the area beyond Z is .50 - .1736.

Z	0.00	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05	0.06	0.07	0.08	0.09
0.0	0.0000	0.0040	0.0080	0.0120	0.0160	0.0199	0.0239	0.0279	0.0319	0.0359
0.1	0.0398	0.0438	0.0478	0.0517	0.0557	0.0596	0.0636	0.0675	0.0714	0.0753
0.2	0.0793	0.0832	0.0871	0.0910	0.0948	0.0987	0.1026	0.1064	0.1103	0.1141
0.3	0.1179	0.1217	0.1255	0.1293	0.1331	0.1368	0.1406	0.1443	0.1480	0.1517
0.4	0.1554	0.1591	0.1628	0.1664	0.1700	0.1736	0.1772	0.1808	0.1844	0.1879
0.5	0.1915	0.1950	0.1985	0.2019	0.2054	0.2088	0.2123	0.2157	0.2190	0.2224
0.6	0.2257	0.2291	0.2324	0.2357	0.2389	0.2422	0.2454	0.2486	0.2517	0.2549
0.7	0.2580	0.2611	0.2642	0.2673	0.2704	0.2734	0.2764	0.2794	0.2823	0.2852
0.8	0.2881	0.2910	0.2939	0.2967	0.2995	0.3023	0.3051	0.3078	0.3106	0.3133
0.9	0.3159	0.3186	0.3212	0.3238	0.3264	0.3289	0.3315	0.3340	0.3365	0.3389
1.0	0.3413	0.3438	0.3461	0.3485	0.3508	0.3531	0.3554	0.3577	0.3599	0.3621
1.1	0.3643	0.3665	0.3686	0.3708	0.3729	0.3749	0.3770	0.3790	0.3810	0.3830
1.2	0.3849	0.3869	0.3888	0.3907	0.3925	0.3944	0.3962	0.3980	0.3997	0.4015
1.3	0.4032	0.4049	0.4066	0.4082	0.4099	0.4115	0.4131	0.4147	0.4162	0.4177
1.4	0.4192	0.4207	0.4222	0.4236	0.4251	0.4265	0.4279	0.4292	0.4306	0.4319
1.5	0.4332	0.4345	0.4357	0.4370	0.4382	0.4394	0.4406	0.4418	0.4429	0.4441
1.6	0.4452	0.4463	0.4474	0.4484	0.4495	0.4505	0.4515	0.4525	0.4535	0.4545
1.7	0.4554	0.4564	0.4573	0.4582	0.4591	0.4599	0.4608	0.4616	0.4625	0.4633
1.8	0.4641	0.4649	0.4656	0.4664	0.4671	0.4678	0.4686	0.4693	0.4699	0.4706
1.9	0.4713	0.4719	0.4726	0.4732	0.4738	0.4744	0.4750	0.4756	0.4761	0.4767
2.0	0.4772	0.4778	0.4783	0.4788	0.4793	0.4798	0.4803	0.4808	0.4812	0.4817
2.1	0.4821	0.4826	0.4830	0.4834	0.4838	0.4842	0.4846	0.4850	0.4854	0.4857
2.2	0.4861	0.4864	0.4868	0.4871	0.4875	0.4878	0.4881	0.4884	0.4887	0.4890
2.3	0.4893	0.4896	0.4898	0.4901	0.4904	0.4906	0.4909	0.4911	0.4913	0.4916
2.4	0.4918	0.4920	0.4922	0.4925	0.4927	0.4929	0.4931	0.4932	0.4934	0.4936
2.5	0.4938	0.4940	0.4941	0.4943	0.4945	0.4946	0.4948	0.4949	0.4951	0.4952
2.6	0.4953	0.4955	0.4956	0.4957	0.4959	0.4960	0.4961	0.4962	0.4963	0.4964
2.7	0.4965	0.4966	0.4967	0.4968	0.4969	0.4970	0.4971	0.4972	0.4973	0.4974
2.8	0.4974	0.4975	0.4976	0.4977	0.4977	0.4978	0.4979	0.4979	0.4980	0.4981
2.9	0.4981	0.4982	0.4982	0.4983	0.4984	0.4984	0.4985	0.4985	0.4986	0.4986
3.0	0.4987	0.4987	0.4987	0.4988	0.4988	0.4989	0.4989	0.4989	0.4990	0.4990

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

$e^{-\lambda}$ values

λ	1	2	3	4	5	6	7	8
$e^{-\lambda}$	0.367879	0.135335	0.049787	0.018316	0.006738	0.002479	0.000912	0.000335

Pearson's r significance table

df	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0.05	0.997	0.95	0.878	0.811	0.754	0.707	0.666	0.632	0.602	0.576
0.01	0.9999	0.99	0.959	0.917	0.874	0.834	0.798	0.765	0.735	0.708

The studentized range statistic (q)* *The critical values for q corresponding to alpha = .05 (top) and alpha = .01 (bottom)

df for Error Term	3	4	5
5	4.60 6.98	5.22 7.80	5.67 8.42
6	4.34 6.33	4.90 7.03	5.30 7.56
7	4.16 5.92	4.68 6.54	5.06 7.01
8	4.04 5.64	4.53 6.20	4.89 6.62
9	3.95 5.43	4.41 5.96	4.76 6.35
10	3.88 5.27	4.33 5.77	4.65 6.14
11	3.82 5.15	4.26 5.62	4.57 5.97
12	3.77 5.05	4.20 5.50	4.51 5.84
19	3.59 4.67	3.98 5.05	4.25 5.33
20	3.58 4.64	3.96 5.02	4.23 5.29
24	3.53 4.55	3.90 4.91	4.17 5.17
26	3.52 4.51	3.89 4.87	4.15 5.13
27	3.51 4.50	3.88 3.86	4.14 5.11
30	3.49 4.45	3.85 4.80	4.10 5.05
40	3.44 4.37	3.79 4.70	4.04 4.93
infinity	3.31 4.12	3.63 4.40	3.86 4.60

Table of t distribution

T table		
Df	probability (two-tailed)	
	0.05	**0.01**
8	2.306004	3.355387
9	2.262157	3.249836
10	2.228139	3.169273
20	2.085963	2.84534
30	2.042272	2.749996
50	2.008559	2.677793
60	2.000298	2.660283
70	1.994437	2.647905
80	1.990063	2.638691
90	1.986674	2.631565
110	1.981765	2.621265
120	1.97993	2.617421
130	1.97838	2.614177

Chi-square Table

df	Probability		
	0.05	**0.01**	**0.005**
1	3.84	6.63	7.87
2	5.99	9.21	10.59
3	7.81	11.34	12.83
4	9.48	13.27	14.8

Table various values of F in F distribution for probability of .05 and .01.

df1 (SS_{IV})	df2 (SS_{error})	Probability	
		0.05	0.01
1	8	5.31	11.25
1	20	4.35	8.09
2	15	3.68	6.35
2	29	3.32	5.42
3	9	3.86	6.99
3	36	2.86	4.37
3	37	2.85	4.35
3	38	2.85	4.34
3	39	2.84	4.32

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers

StudentBounty.com

www.StudentBounty.com
Homework Help & Pastpapers